

PLÓZER ISTVÁN (1948–1977)

Plózer István az MKBT Vízalatti Barlangkutató Szakosztályának elnöke 1977. október 30-án tudományos kutatómunka közben, a Hévízi-tó forrásbarlangjában végrehajtott merülés közben vesztette életét. Személyében a vízalatti barlangkutató kimagasló egyéniségét, a Társulat egyik legaktívabb tagját veszítettük el. Rendkívüli emberi adottságokkal rendelkező kutató volt, aki kora ifjúságától kezdve minden idejét a barlangok és a vizek kutatásának szentelte, és végül 29 évesen életét is egy víz alatti barlang mind alaposabb megismeréséért áldozta fel.

Még szülővárosában, Tapolcán járt általános iskolába, mikor levélben keresett meg neves barlangkutatókat és könnyűbúvárokat, tanácsot kérve egy általa megtalált barlang térképezéséhez. Tehát már egészen fiatalon sem puszta kalandvágy vonzotta a barlangokba, hanem már akkor is szinte vérében volt a tudományos alaposabb megismerés új dokumentálása. Ez a céltudatosság vezérelte további életében is. Ugyan egy rövid „kitérőt” tett, mert vendéglátóipari iskolát végzett, de ezen a területen nem tudta megtalálni élete hivatását, ezért 1971-ben hivatásos könnyűbúvár lett az OVH Ár-és Belvízvédelmi Készenléti Szervezetnél.

A barlangkutató és búvárkodást egyidőben kezdte. 1964-ben a Lóczy Lajos csoportban ismerkedett meg a száraz barlangok kutatásával, és még ez évben bekapcsolódott a Hortolányi Gyula vezette Tapolcai Kutató Bizottság munkájába, amely az MKBT első vízalatti kutatócsoportja volt. Később éveken át egyedül vagy alkalmi társakkal próbált barlangokban (pl. Esztramoson) vízalatti kutatásokat végezni. Ezekben az években az MKBT egyéni tagja volt.

1973-ban belépett az FTSK Delfin Könnyűbúvár Szakosztályba. Itt társakra találva aktív kutatásokat

végzett a Molnár János-barlangban és a Tapolcai-tavas-barlangban. Fáradhatatlanságára jellemző, hogy 1974-ben bekapcsolódott az AMPHORA Könnyűbúvár Klub vízalatti kutatásaiba is, és 1975-ig mindkét kutatócsoport aktív tagja volt. Együttes tagsága indította el a két kutatócsoport szorosabb kapcsolatát, ami az MKBT Vízalatti Barlangkutató Szakbizottságának alapja lett. 1975-től — a szervezett hévízi kutatások megindulásától — már csak az AMPHORA Klub tagja volt, de a Molnár János-barlang nagyjelentőségű kutatásaiban mindvégig együttműködött a Delfin Szakosztály kutatóival.

Az MKBT Vízalatti Barlangkutató Szakbizottságának megszervezője és első elnöke volt. Felismerte annak jelentőségét, hogy a vízalatti kutatásokkal foglalkozó barlangászok összefogásához egy tudományos szervezet szükséges. Elsősorban az érdekek látszatellenétét megszervezte a Vízalatti Barlangkutató Szakbizottságot, amit az 1976. évi közgyűlés szakosztályi rangra emelt.

Plózer István alkotó pályája 29 éves korában szakadt félbe, de ennek ellenére maradandót alkotott. Tanulmányai, térképei és a nagy műgonddal készült fotódokumentáció megőrzik kutató munkásságát. Dokumentációs munkásságát őrzi a Karszt és Barlang 1974. évi II. száma (az ún. „búvárszám”). Mindenkit meggyőzve szükségességéről és időszerűségéről, ő indította el, szervezte, szerkesztette és részben írta az újságnak azt a számát, amely teljes terjedelmével a vízalatti barlangkutatókkal foglalkozik, rendszerbe gyűjtve az addigi kimagasló hazai eredményeket.

A vízalatti fényképezés legjelesebb hazai művelője volt. Tudományos értékű fotódokumentáció mellett az ismeretterjesztő folyóiratokban megjelenő képei nagyban hozzájárultak a vízalatti világ népszerűsítéséhez.

Feltáró munkájának kimagasló eredményeit talán mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a Hévízi-forráskráter egyik jellegzetes képződményét „Istvánpatkának” társai még életében nevezték el róla, a Molnár János-barlang volt Lóhere-ágát pedig emlékére „István-teremnek” keresztelték át. A Hévízen és a Molnár János-barlangban végzett kutatásai mellett a Tapolcai-tavasbarlang vízalatti rendszerének feltárásában és térképezésében végzett még alapos és kiemelkedő munkát.

Kutatásainak eredményeiről az MKBT kiadványaiban sok közleménye jelent meg. Kiterjedt levelezéseinek és a külföldi szaksajtóban megjelent közleményeinek köszönhető, hogy a magyar vízalatti barlangkutatók nemzetközileg is ismert, sőt elismertek lettek.

Mindnyájan, akik ismertük, mindig szeretettel emlékezünk rá. Örökre szívünkbe zártuk halk szavával, mosolyával, segítő szándékával, szerényen előadott ötleteivel, terveivel.

Tragikus halála nem pótolható fájó hiány.

Ember Sándor

Plózer István közleményeinek jegyzéke

1. A Hévízi-tó barlangjainak és forráskráterének kutatása. *Karszt és Barlangkutató Tájékoztató*, 1972. 2. pp. 17–18.
2. A Malom-tavi Molnár János-barlang vízalatti járatainak kutatása. *Karszt és Barlang*, 1972. I. II. pp. 13–15.
3. Könnyűbúvár munkálatok a Malomtavi-barlangban. *Karszt és Barlangkutató Tájékoztató*, 1972. 6. pp. 15–17.
4. Plongées speleologiques en Hongrie 1959–1972. *Equipe Spel. de Brux. Bull. N. 54. mars pp. 23–26.*
5. A bűvár-barlangkutatás legfrissebb tudományos publikációi. *Karszt és Barlang*, 1974. II. p. 99.
6. A Rowland-barlang csapdája. *Karszt és Barlang*, 1974. II. p. 89.
7. A Devil's Holes-barlang két áldozatot követelt. *Karszt és Barlang*, 1974. II. p. 89.
8. Guy de Block cikke után: Kutató merülések a Vaucluse forráskráterében 1878–1967 között. *Karszt és Barlang*, 1974. II. pp. 87–88.
9. A Bűvár-barlangkutatás nemzetközi szervezetei és vezető tisztségviselői. *Karszt és Barlang*, 1974. II. p. 87.
10. A Hévízi-tó forráskráterének barlangjai. *Karszt és Barlang*, 1974. II. p. 73–78.
11. A magyarországi bűvár-barlangkutatás története és bibliográfiája. *Karszt és Barlang*, 1974. II. p. 55–64.
12. A barlangi bűvármunkák gyakorlata. *Karszt és Barlang*, 1974. II. pp. 47–54.
13. A Hévízi-tó kráterének forrásbarlangja. *Beszámoló az MKBT 1975. II. félévi tevékenységéről*.
14. Adalékok a Tapolcai-tavasbarlang kutatásához. *Karszt és Barlang*, 1975. II. pp. 15–18.
15. Könnyűbúvárok Hévízen. *Delta*, 1976. 5. pp. 35–38.
16. Az Amphora Könnyűbúvár Sport Club Vízalatti Barlangkutató Csoport 1976. évi jelentése. *Beszámoló az MKBT 1976. évi tevékenységéről*, pp. 260–264.
17. A Vízalatti Barlangkutató Szakosztály 1976. évi jelentése. *Beszámoló az MKBT 1976. évi tevékenységéről*, pp. 58–59.
18. Situation of Hungarian Cave Diving in 1976. *Karszt és Barlang Special Issue 1977. pp. 67–69.*
19. A Hévízi-tó forrásbarlangjának feltárása. *Karszt és Barlang*, 1977. I-II. pp. 65-66.

PÁLI FERENC (1953–1977)

1977. október 30-án a Hévízi-tó forrásbarlangjában, vízalatti kutatómunka közben vesztette életét.

A bűvársporttal az MHSZ BHG Könnyűbúvár Klubban ismerkedett meg. A barlangok izgalmas világa erősen vonzotta, ezért 1976-ban belépett az Amphora Könnyűbúvár Sportklubba és intenzíven bekapcsolódott az ott folyó vízalatti barlangkutatásokba.

Hivatásának is a víz alatti munkát választotta, az Ár- és Belvízvédelmi Készenléti Szervezet hivatásos könnyűbúvára volt.

A vízalatti kutatási területek közül leginkább a Hévízi-tó érdekelte. Tragikus halálával egy sokat ígérő kutatói pálya maradt befejezetlenül. Kimagasló szorgalma és aktivitása példa marad a fiatal kutatók előtt.

Ember Sándor

BALÁS ANNA (1950–1977)

1977 áprilisában távozott el az élők sorából, a mindenki által szeretett Balás Anci, miközben élete legboldogabb eseményére, gyermeke megszületésére várt. Külsőleg törekény, de rendkívül szívós

természetét sok nehéz és veszélyes barlangfeltárás alkalmával ismerhettük meg, s ennek tudatában bíztunk mindannyian, hogy szervezete megbirkózik a betegséggel is.

Balás Anna 1950. október 13-án született Debrecenben. Miskolcon a Földes Ferenc Gimnáziumban végezte kitűnő eredménnyel tanulmányait, majd 1969-ben a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem matematika-földrajz szakára nyert felvételt. Földrajzi érdeklődése és verbeli matematikus beállítottsága könnyen segítette át a nehéz vizsgákon. Eközben arra is volt energiája, hogy a KLTE Tóthfalusi Kollégiumában évfolyamtársaiból és ismerőseiből barlangkutató csoportot szervezzen 1972-ben. Kutatói területként az alig ismert Szalonnai Karsztot választották, s már 1974-ben feltárták az addig teljesen ismeretlen 70 m hosszú és 20 m mély Szárhegyi-víznyelőbarlangot. Az egyetemi évek után az MHSZ Debreceni Könnyűbúvár Klub barlangkutató csoportjának vezetője lett. Széles ismeretsége révén aktívan részt vett a hazai mély barlangok feltárásában, valamint a szlovákiai és romániai karsz-

